

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Απάντηση στην προκλητικότητα

Του **ΠΑΡΙ ΚΑΡΒΟΥΝΟΠΟΥΛΟΥ**
p.karvounopoulos@realnews.gr

Η Ελλάδα προσπαθεί να αξιοποιήσει κάθε διπλωματικό μέσο για να αποφύγει τη «σοβαρότερη από το 1974 ελληνο-τουρκική κρίση», αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν προετοιμάζεται για «στρατιωτική εμπλοκή με την Τουρκία», με πιθανότερο «πεδίο μάχης» την περιοχή νοτίως της Κρήτης. Η Τουρκία έχει ανακοινώσει την πρόθεσή της να στείλει στην περιοχή ερευνητικό σκάφος και γεωτρύπανο. Αυτό η Ελλάδα δεν πρόκειται να το ανεχθεί και δηλώνει αποφασισμένη να το εμποδίσει, ακόμη και με τη χρήση στρατιωτικών μέσων.

Σύμφωνα με όσα αναφέρει η ομάδα μελετητών του ΕΛΙΣΜΕ:

▶ Η Τουρκία, πλέον, επικεντρώνει την αμφισβήτησή της σε τμήματα της ελληνικής υφαλοκρηπίδας που ορίζονται από το σύμπλεγμα του Καστελλόριζου αλλά και νήσων του νοτιανατολικού Αιγαίου και αυτής της ίδιας της Κρήτης. Εκτιμάται ότι οποιαδήποτε τουρκική ενέργεια -σύμφωνα με τις δηλώσεις της ομάδας του ΕΛΙΣΜΕ- πλέον των αναγκαίων διπλωματικών αντιδράσεων θα πρέπει να οδηγήσει σε δυναμικές ενέργειες παρεμπόδισης των ερευνών. Ως εκ τούτου, το Λιβυκό Πέλαγος έχει πλέον προστεθεί στο ευρύ φάσμα των ελληνοτουρκικών διαφορών, αποτελώντας ένα ακόμη πιθανό θέατρο αεροναυτικών επιχειρήσεων, σε στενή πάντα συνάφεια (και πλήρως συνδεδεμένο) με αυτό της ανατολικής Μεσογείου και του Αιγαίου.

▶ Ενδεχόμενη επικράτηση των φιλοτουρκικών δυνάμεων στη Λιβύη θα έχει ως αποτέλεσμα (και σε εφαρμογή της πρόσφατης διμερούς συμφωνίας στρατιωτικής συνεργασίας) την αναβάθμιση των τουρκικών επιχειρησιακών δυνατοτήτων στην περιοχή. Το πλεονέκτημα αυτό αντισταθμίζεται από την ορθή χρήση της Κρήτης ως βάσης επιχειρήσεων με την εκμετάλ-

ξύ Κρήτης και Λιβύης, με ανεπτυγμένες τις δυνάμεις των Patriot, Crotale NG/GR, Skyguard, S-300, Tor M1 κ.λπ., δίνει σοβαρό επιχειρησιακό πλεονέκτημα στην Ελλάδα. Η διάθεση των Mirage 2000E/BGM με το δοκιμασμένο βλήμα AM-39 Exocet (antiship) κάνει τις τουρκικές ναυτικές μονάδες πολύ ευάλωτες σε ολόκληρη την ανατολική Μεσόγειο.

▶ Αναμφίβολα, το ελληνικό «οπλοστάσιο» διαθέτει και άλλες πολιτικές και διπλωματικές επιλογές για την προάσπιση των συμφερόντων μας στην περιοχή. Εξυπακούεται ότι θα γίνεται σταδιακή ενεργοποίηση των «εργαλείων» μας και οποιαδήποτε ένδειξη δρομολόγησης τουρκικών κινήσεων για έρευνες σε ελληνική υφαλοκρηπίδα θα προκαλέσει κλιμάκωση των

Πολεμικός συναγερμός στο Πεντάγωνο

«Δεν θα περάσει του Ερντογάν», λέει η ηγεσία των Ενόπλων Δυνάμεων, που έχει επεξεργαστεί 3 σενάρια για αποτροπή τουρκικής πρόκλησης

Στο υπουργείο Εθνικής Αμυνας και στο ΓΕΕΘΑ, όπως είναι φυσικό, επεξεργάζονται όλα τα σενάρια που έχουν έναν κοινό στόχο: να καταλάβει ο **Ερντογάν** ότι «δεν θα του περάσει».

Σε γενικές γραμμές -μιας και είναι αυτονόητο ότι πληροφορίες δεν μπορούν να δημοσιοποιηθούν- τα σενάρια που εξετάζονται είναι τα εξής:

1 Αποτροπή εισόδου τουρκικών ερευνητικών πλοίων ή γεωτρύπανου σε περιοχές ελληνικών συμφερόντων. Εγινε το 2018, με τη φρεγάτα «Νικηφόρος Φωκάς» στο Καστελλόριζο.

2 Επιχείρηση σύλληψης του προσωπικού που θα επανδρώνει το πλοίο-γεωτρύπανο. Στην Κύπρο είχαν εκδοθεί εντάλματα σύλληψης τα οποία δεν συνοδεύτηκαν, βεβαίως, από τέτοιες επιχειρήσεις.

3 Το πιο ακραίο σενάριο είναι η βύθιση του πλοίου-γεωτρύπανου. Υπάρχουν νομικά ζητήματα τα οποία, όμως, μπορούν να ξεπεραστούν. Έχουν βρεθεί οι τρόποι γι' αυτό.

Μόλις προχθές ολοκληρώθηκε μια μελέτη του Ελληνικού Ινστιτούτου Στρατηγικών Μελετών με θέμα την τουρκική εμπλοκή στη Λιβύη, τις επιπτώσεις που αυτή έχει στα ελληνικά συμφέροντα και τους τρόπους με τους οποίους η Ελλάδα μπορεί να αντιδράσει στρατιωτικά. Σε μεγάλο βαθμό η μελέτη «αποτυπώνει» τα ελληνικά στρατιωτικά σχέδια.

λευση και αναβάθμιση των υπάρχουσών υποδομών, αλλά και με αναδιάταξη δυνάμεων. Επί του παρόντος και παρά την ύπαρξη σημαντικού αριθμού τουρκικών μονάδων επιφανείας στα παράλια της Λιβύης, το Λιβυκό Πέλαγος μπορεί να αποτελέσει πλεονεκτικό για τη χώρα μας πεδίο αναμέτρησης, τουλάχιστον σε αντιδιαστολή με την ανατολική Μεσόγειο (περιοχή μεταξύ Κύπρου και συγκροτήματος Μεγίστης). Αυτό το γεωγραφικό πλεονέκτημα επιβάλλεται να συμπληρωθεί άμεσα με ορθές επιχειρησιακές κινήσεις, με επιλογή κατάλληλων τακτικών και με ταχεία ενίσχυση των αμυντικών δυνατοτήτων μας, τουλάχιστον στην έκταση που επιβάλλουν οι χρονικοί και οικονομικοί περιορισμοί. Σίγουρα η Αγκυρα είναι εν γνώσει αυτών των μειονεκτημάτων, αλλά για διάφορους άλλους λόγους εμφανίζεται ως επισπεύδουσα σε μια κρίση, ίσως και σε μη απολύτως πλεονεκτικό γι' αυτήν επιχειρησιακό περιβάλλον (όπως συνήθιζε μέχρι σήμερα).

▶ Οι δυνάμεις της Πολεμικής Αεροπορίας διαθέτουν συγκριτικό πλεονέκτημα για επιχειρήσεις μεταξύ Κρήτης και Λιβύης. Οι αεροπορικές βάσεις της Κρήτης, αλλά και της δυτικής Ελλάδας (Ανδραβίδα, Αραξος, από όπου επιχειρήσαν τα βελγικά F-16 το 2011 εναντίον στόχων της Λιβύης) προσφέρουν πολλές επιλογές για εκτέλεση επιθετικών/αμυντικών επιχειρήσεων με τα ελληνικά F-16 (Block 50, 52+, 52+ ADV) και προστασίας των μονάδων του Πολεμικού Ναυτικού. Η νατοϊκή και εθνική υποδομή έγκαιρης προειδοποίησης της Κρήτης, σε συνδυασμό με τα ιπτάμενα ελληνικά ραντάρ, παρέχει τη δυνατότητα πλήρους δικτυοκεντρικού ελέγχου των επιχειρήσεων (Link 16, Link 11 πέραν του Link 1). Ο χώρος μετα-

αντιδράσεών μας. Ουδενία, όμως, ενέργεια θα έχει πιθανότητες επιτυχίας αν δεν συνοδεύεται από επαρκή στρατιωτική ισχύ και επίδειξη αποφασιστικότητας κατάλληλης χρησιμοποίησής της. Το θέατρο επιχειρήσεων του Λιβυκού Πελάγους προσφέρει ορισμένα πλεονεκτήματα στις δικές μας δυνάμεις, λόγω της εγγύτητας με τις βασικές αμυντικές υποδομές μας και της αντίστοιχης απομάκρυνσης των τουρκικών από τις δικές τους. Το πλεονέκτημα, όμως, αυτό έχει ημερομηνία λήξεως σε περίπτωση ανάπτυξης βάσεων υποστήριξης στη Λιβύη, η χρήση και η σταδιακή αναβάθμιση των οποίων θα χειροτερεύσουν το αμυντικό μας πρόβλημα. Η νή-

σος Κρήτη διαθέτει τα χαρακτηριστικά και τις αναγκαίες υποδομές για φιλοξενία όλων εκείνων των στοιχείων που μπορούν να διεκδικήσουν τον αεροναυτικό έλεγχο της περιοχής. Το αποτέλεσμα, όμως, σε μια αεροναυτική σύγκρουση στην περιοχή θα εξαρτηθεί από την επιτυχημένη χρήση ενός δικτυοκεντρικού συστήματος που θα επιτρέψει την πολλαπλή

Η Ελλάδα δεν πρόκειται να ανεχθεί την αποστολή τουρκικού ερευνητικού σκάφους και γεωτρύπανου στη θαλάσσια περιοχή νοτίως της Κρήτης

σος Κρήτη διαθέτει τα χαρακτηριστικά και τις αναγκαίες υποδομές για φιλοξενία όλων εκείνων των στοιχείων που μπορούν να διεκδικήσουν τον αεροναυτικό έλεγχο της περιοχής. Το αποτέλεσμα, όμως, σε μια αεροναυτική σύγκρουση στην περιοχή θα εξαρτηθεί από την επιτυχημένη χρήση ενός δικτυοκεντρικού συστήματος που θα επιτρέψει την πολλαπλή

Απάντηση στην προκλητικότητα

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

προσβολή του αντιπάλου με κατάλληλα οπλικά συστήματα και από μη αναμενόμενες κατευθύνσεις στον ελάχιστο χρόνο. Αναμφίβολα και οι αριθμοί (και κυρίως τα φερόμενα οπλικά συστήματα) έχουν τη σημασία τους, αλλά η εκπαίδευση, το επίπεδο της διοίκησης, το ορθό τακτικό δόγμα και ο παράγων χρόνος (ειδικά στο κύκλωμα ενημέρωση-αξιολόγηση-λήψη απόφασης-εφαρμογή σε όλα τα κλιμάκια με βαρύτητα στην κορυφή της πολιτικοστρατιωτικής ηγεσίας) μάλλον θα κρίνουν το αποτέλεσμα.

«Όλα θα κριθούν τους επόμενους μήνες»
Ο αντιπρόεδρος ε.α. Ευάγγελος Γεωργούσης, ιδιαίτερα έμπειρος όχι μόνο στο επιχειρησιακό κομμάτι (έχει καταγράψει χιλιάδες ώρες πτήσεων με μαχητικά αεροσκάφη), αλλά και στον σχεδιασμό επιχειρήσεων, πιστεύει ότι «το επόμενο εξάμηνο παρουσιάζει ισχυρές πιθανότητες να είναι η περίοδος που θα κριθεί το σχέδιο Ερντογάν για τη “Γαλάζια Πατρίδα”. Δηλαδή, ο βαθμός αναγνώρισης της Τουρκίας ως περιφερειακής δύναμης που θα καθορίζει τις γεωπολιτικές εξελίξεις στην κεντρική και ανατολική Μεσόγειο, κινούμενης μεταξύ των συμφερόντων των ΗΠΑ και της Ρωσίας για τη συγκεκριμένη

περιοχή. Φαίνεται ότι, για λόγους που η ίδια θεωρεί σημαντικούς, επισπεύδει τις ενέργειες εκείνες που κατά τη γνώμη της θα την καθιερώσουν, de facto, ως τη δύναμη στην περιοχή που καθορίζει τα πράγματα κατά τα συμφέροντά της. Αυτό προκύπτει και από τη στάση της στον λιβυκό εμφύλιο, όπου εμπλέκεται, αδιαφορώντας για τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ και τις γεωτρήσεις που ήδη έχει κάνει στην κυπριακή ΑΟΖ.
Σε αυτή την προσπάθειά της, γνωρίζει πως το ουσιαστικό εμπόδιο θα είναι ο Ελληνισμός (Ελλάδα - Κύπρος), με τον οποίο θα έρθει σε σύγκρουση. Και το επιλέγει. Η εκτίμηση είναι ότι έχει αξιολογήσει το ενδεχόμενο πως φτάνοντας τα πράγματα στα άκρα θα κερδίσει. Την Ε.Ε., ως ενιαία οντότητα, δεν τη θεωρεί ικανή και έτοιμη να εμπλακεί δραστικά σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και άμυνας, προς υπεράσπιση των συμφερόντων κρατών-μελών της. Για τα συμφέροντα και τα γεωπολιτικά ενδιαφέροντα των ΗΠΑ και της Ρωσίας στην περιοχή, θεωρεί ότι ήδη έχει δημιουργήσει δεσμούς, φανερούς και κρυφούς, που της επιτρέπουν να κινείται ανάμεσά τους, κρατώντας καλές ισορροπίες. Οι περισσότεροι αναλυτές συμφωνούν στην άποψη ότι ο διεθνής παράγων, αυτή την περίοδο, δεν φαίνεται διατεθει-

μένος να συγκρουστεί με την Τουρκία και να την επαναφέρει στις νόρμες του Διεθνούς Δικαίου. Για την πολιτική της Τουρκίας και τα σχέδια του Ερντογάν να γίνει ο “νέος Ατατούρκ” αυτό είναι μεγάλη ευκαιρία, ιδιαίτερα μετά από αυτά που συμβαίνουν στις ΗΠΑ ενόψει και των προεδρικών εκλογών.
Με όλα αυτά ως δεδομένα, ο τουρκικός σχεδιασμός έχει μπει στη φάση υλοποίησης. Πρώτο του στάδιο η πρόκληση φόβου και ανησυχίας στο ελληνικό πολιτικό σύστημα και στην ελληνική κοινωνία (με την αρωγή και των ελληνικών ΜΜΕ). Με πολλούς τρόπους και ενέργειες η Τουρκία προσπαθεί να μας πείσει ότι είναι διατεθειμένη να φτάσει μέχρι τη θερμή σύγκρουση και ότι δεν υπάρχει χρόνος, πιέζοντας την ελληνική κυβέρνηση να μπει σε διαπραγματεύσεις για όλα τα θέματα που η ίδια θέτει. Δηλαδή για τα “ζωτικά της συμφέροντα” που κάποιοι της αναγνώρισαν ότι έχει και

με την υπογραφή τους, πριν από λίγα χρόνια. Δεν είναι καθόλου τυχαίο που ο Τούρκος πρέσβης στην Αθήνα δεν χάνει ευκαιρία να τονίζει ότι μας μένουν 2,5 μήνες να αποφασίσουμε τι θέλουμε: ειρήνη ή πόλεμο;».
Ο κ. Γεωργούσης επισημαίνει επίσης ότι «η ναυτική προβολή ισχύος που κάνει η Τουρκία στη Μεσόγειο, με την εμπλοκή της στη Λιβύη και όχι μόνο, είναι ιδιαίτερα σοβαρή υπόθεση, αλλά έχει και τα τρωτά επιχειρησιακά της σημεία. Διασπά ένα σοβαρό μέρος της ναυτικής της δύναμης σε μια περιοχή που δύσκολα θα μπορέσει να το υποστηρίξει με άλλες δυνάμεις, αν απαιτηθεί να το καλύψει από πιθανή ελληνική δράση.

Σοβαρό πλήγμα
Θα ήταν ιδιαίτερα σοβαρό το πλήγμα για τη ναυτική της ισχύ εάν αυτό το ναυτικό δυναμικό της εξουδετερωνόταν εντός 48 ωρών από συνδυασμένες επιχειρήσεις των ελληνικών Ενόπλων Δυνάμεων. Επομένως, το να συνοδεύεις ένα ερευνητικό σκάφος ή ένα πλοίο γεωτρήσεων με 3 ή 5 φρεγάτες στα 200 με 300 ναυτικά μίλια είναι φυσικά μια επιδείξη πολιτικής αποφασιστικότητας, αλλά δεν είναι καθόλου δεδομένες η επιχειρησιακή αποτελεσματικότητά τους και η υποστήριξή τους, όταν αυτό πρέπει να γίνει διαισθητικού του αμυντικού συστήματος της χώρας που τα συμφέροντά της απειλούνται.
Θα λέγαμε λοιπόν, πως η λογική κατάληξη ή συμπέρασμα που προκύπτει για την προοπτική των σχέσεων Ελλάδας - Τουρκίας είναι ότι η λύση -η όποια λύση- έχει μια σταθερή βάση, αυτή της στρατιωτικής ισχύος των δύο χωρών. Αν αυτή (η λύση) προκύψει μέσω διαπραγματεύσεων, το ειδικό βάρος αυτής της ισχύος και η ετοιμότητά της θα είναι συνεχώς στο μυαλό των διαπραγματευομένων. Αν γίνει ή δεν γίνει, μέσω θερμής αναμέτρησης, μικρής ή μεγάλης, και πάλι η στρατιωτική ισχύς θα καθορίσει το αποτέλεσμα ή την αποτροπή της. Εκτιμώ πως αρκετοί πολιτικοί και στρατιωτικοί ηγέτες, που είχαν την ευθύνη της άμυνας της χώρας μας και κατ’ επέκταση της διαμόρφωσης της αναγκαίας στρατιωτικής ισχύος αυτής, σήμερα θα έχουν μετανιώσει που άφησαν τον χρόνο της τελευταίας 15ετίας να περάσει αναξιοποίητος. Όπως επίσης και που επέτρεψαν στις οικονομικές συνθήκες να επιδράσουν και στον τομέα αυτόν, παρά τη χειροπιαστή απειλή».

